Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
19.10.2021
Dnro/Dnr
TRAFICOM/494164/03.03.01/2021
Viite/Referens
U 53/2021 vp / Asiantuntijapyyntö

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta ja direktiivin 2014/94/EU kumoamisesta

Liikenne- ja viestintävirasto (jäljempänä Traficom) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikon U-kirjelmästä.

Vaihtoehtoisten polttoaineiden lataus- ja tankkausinfrastruktuurista säädellään vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta annetussa Europan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/94/EU (jäljempänä AFI-direktiivi). Euroopan komissio on 14.7.2021 antanut ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta (jäljempänä AFI-asetus) ja AFI-direktiivin kumoamisesta osana komission Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (Green Deal) toteuttavaa niin sanottua 55 –valmiuspakettia (jäljempänä myös valmiuspaketti). Ehdotuksella pyritään tehostamaan ja EU:n laajuisesti yhdenmukaistamaan vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfrastruktuurin kehittymistä, tavoitteenaan hyvät ja mahdollisimman yhdenmukaiset mahdollisuudet kestävien polttoaineiden ja käyttövoimien käytölle EU:n laajuisesti. Täten edistetään tavoitetta vähentää EU:n nettokasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 %:lla vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä sekä saavuttaa ilmastoneutraalius EU:ssa vuoteen 2050 mennessä, mikä liikenteen osalta tarkoittaa suunnitelmassa 90% kasvihuonekaasupäästöjen vähennystä.

Ehdotuksessa esitetään sitovia tavoitteita sähköautojen latausasemien ja vetyasemien lataus- ja tankkauskapasiteeteille, sijainneille sekä välimatkoille TEN-T-verkolla, liikenteen solmukohdissa sekä pysäköimisalueilla. Kevyiden ajoneuvojen osalta jäsenvaltion tulisi varmistaa, että latausinfrastruktuuri kehittyy samassa suhteessa ladattavien autojen ajoneuvokannan kanssa. Lisäksi TEN-T ydinverkolla on oltava 2025 alkaen riittävä määrä LNG-asemia kaasukäyttöisen raskaan liikenteen tarpeeseen. Vaatimuksia esitetään myös maasähkön ja LNG:n tarjoamiselle satamissa sekä maasähkölle lentoasemilla. Lisäksi esityksessä vaaditaan vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfraa koskevan kansallisen suunnitelman (national policy framework) toimittamista 2024 alkuun mennessä.

Vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurista säädetään Suomessa nykyisin liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetulla lailla. AFI-asetus olisi suoraan sovellettavaa oikeutta unionin jäsenvaltioissa, joten

kansallinen lainsäädäntö tulee asetuksen myötä muuttaa tai kumota. Lainmuutoksen tuen lisäksi toimenpiteitä Traficomissa ovat tarvittavat muutokset joihinkin Traficomin määräyksiin, jotka viittaavat nykyiseen lainsäädäntöön. AFI-asetuksen myötä myös jakeluinfrastruktuurin kansallisten valvontatehtävien toteutus voi tarvita uudelleentarkastelua.

Valtioneuvoston kirjelmä on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön, ympäristöministeriön, Liikenne- ja viestintäviraston ja Energiaviraston kanssa. Traficom on ollut mukana U-kirjelmän valmistelussa ja yhtyy valtioneuvoston kantaan. Asetuksessa edistettävä korkeatasoinen ja kattava jakeluinfrastruktuuri on käyttövoimien laajan käyttöönoton ehdoton edellytys. Tämä pätee myös kaasuhenkilöautoihin, joille oleellisia CNG-asemia ei AFI-asetusehdotuksessa ole mainittu. On myös huomattava, että vedyn tankkauksen infrastruktuuria (tai vetyautoja) ei Suomessa tällä hetkellä ole käytännössä lainkaan, ja vaadittavat investoinnit ovat hyvin kalliita varsinkin suhteessa liikennetiheyksiin joillain Suomen TEN-T-verkon osilla. Vastaava investointitarpeen suuruus suhteessa käyttäjämäärään on myös maasähköön pienten lentoasemien tapauksessa. Kansallinen liikkumavara asetuksen toimeenpanossa olisikin toivottavaa.

Kirsi Karlamaa

Pääjohtaja

Kati Heikkinen

Ylijohtaja

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 19.10.2021. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.